

HONOROWA KSIĘGA ZASŁUŻONYCH MIASTA I GMINY BRUSY PAMIĘCI OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POKOLEŃ

PANI

ANNA ŁAJMING

urodzona 24 lipca 1904 r.

uchwałą Rady Miejskiej w Brusach nr XII-120/2004 z dnia 25 czerwca 2004 r.

do niniejszej Księgi została pośmiertnie wpisana

Anna Łajming, z domu Żmuda-Trzebiatowska, zmarła 13 lipca 2003r. Ukończyła szkołę gospodarstwa domowego. Po odzyskaniu niepodległości, pracowała kolejno w chojnickim starostwie, w sądzie powiatowym w Sępólnie Krajeńskim, była sekretarką w majątku ziemskim koło Tczewa, gdzie poznała swojego przyszłego męża. Pracowała również w dziale ogłoszeń „Gońca Pomorskiego” w Tczewie, potem poświęciła się rodzinie.

Ze swymi zdolnościami literackimi zdradziła się publicznie dopiero pod koniec lat pięćdziesiątych. Zadebiutowała w 1958 r. skeczem *Parzyn* oraz obrazem scenicznym w dwóch odsłonach przeznaczonych dla wiejskich zespołów amatorskich pt. *Szczescie*. Akcja tych kaszubskich sztuk, realistycznie przedstawiających stosunki międzyludzkie pod koniec zaboru pruskiego i w latach trzydziestych, rozgrywa się w wioskach południowych Kaszub. Od początku twórczości każda jej nowela czy utwór sceniczny oraz powieść przyjmowane były z dużą uwagą krytyki i ogromną życzliwością czytelników, których zaskarbiła sobie tysiące.

Anna Łajming całe swoje „życie literackie” poświęciła Kaszubszczyźnie, tej Kaszubszczyźnie z dawnych czasów- sprzed pierwszej i drugiej wojny światowej. Jej nieprzeciętny talent pisarski pozwolił na sporządzenie jakoby katechizmu prawd narodowych i religijnych ludności kaszubskiej, w którym zawarte są miłość małej Ojczyzny, szacunek i ogromna życzliwość wobec każdego człowieka oraz kontemplacja kaszubskiej przyrody. Dzięki jej twórczości mały świat Kaszub został ocalony w momencie odchodzenia w przeszłość dawnej wsi kaszubskiej. W swoich utworach pisarka wprowadza nas do kaszubskich chęć i opłotków, sprawnie rysuje charakterystyczne postaci wanożników, przedwojennych parobków, swatek i swatów, dobrodusznych gburów czy wiejskich dowcipnisiów.

Książki Anny Łajming są jakby dwujęzyczne, gdyż narracja toczy się w literackiej polszczyźnie, a dialogi w gwarze kaszubskiej- to wyznacza jej poczesne miejsce w literaturze kaszubskiej. Jednak bez względu na zamknięcie w kręgu kaszubszczyzny, twórczość Anny Łajming ma również wymiar ogólnonarodowy i ogólnoludzki. Z kart jej utworów wypływają uniwersalne prawdy humanistyczne i etyczne, zapewniające treści ponadczasową wartość i nieprzemijającą aktualność.

Największym dziełem Anny Łajming jest trzytomowa autobiografia (*Dzieciństwo, Młodość, Mój dom*), przedstawiająca wydarzenia od czasów dzieciństwa autorki do wybuch II wojny światowej. Pisarka spisuje tu zarówno dzieje własne, rodzinne, jak i wydarzenia w wioskach i miastach pomorskich. Autorka maluje swoje życie na tle psychologicznym środowisk, w których się obracała, daje charakterystykę ludzi, przeważnie prostych. Tragiczne sytuacje spajają się z komicznymi, bieda, beznadziejność, zwątpienie, przesady z nadzieją i inicjatywą wychodzenia z dołów społecznych. Konglomerat postaw i zachowań, zobiektywizowany w pięknej literackiej formie, przekonuje autentyzmem opisów. Przede wszystkim daje pełny obraz wsi kaszubskiej, bez upiększeń, takiej, jaką była pod zborem pruskim i Niepodległej. To dzieło, zarazem osobiwe i wybitne, na swój sposób niepowtarzalne, zostało uznane za perłę polskiej literatury.

Od 1973 r. należała do Związku Literatów Polskich. W 1974 r. wyróżniono ją Medalem Stolema, w 1979r. została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, a w 1983 Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jest laureatką: Nagrody Miasta Słupska (1984), Słupskiej Nagrody Literackiej. Za całokształt twórczości uhonorowana została Nagrodą Wojewody Słupskiego (1992) oraz Nagrodą Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki (2000).

Pośmiertne przyznanie Annie Łajming tytułu Honorowego Obywatela Gminy jest wyrazem uznania nie tylko dla twórczości pisarki, ale również zaszczytem i powodem dumy dla miasta i gminy Brusy. Przede wszystkim jednak byłoby hołdem złożonym wybitnemu człowiekowi, który całym sercem ukochał Kaszuby, a całym życiem temu zaświadczył.